

computerschaak

In twintig jaar is het computerprogramma's gelukt om van het allerlaagste niveau op te klimmen tot het niveau waar de wereldtop tegenwoordig niet meer achteloos de schouders voor ophaalt. De jaarlijks terugkerende ACM-toernooien, het computerschaakkampioenschap van Noord Amerika, is in dit opzicht een prachtige graadmeter. In Reno vond, van 12 tot 15 november 1989, het sterkste toernooi tot nu toe plaats, klein, select, maar zonder zwakke programma's.

Eindstand

Er werden vijf ronden volgens het Zwitserse systeem gespeeld, waarbij de paring voor de derde ronde aanleiding was tot discussies over de kleurverdeling. Berliner (Hitech) wilde wit hebben tegen Deep Thought. Na veel gepraat (in de Commissie van Beroep) kreeg hij het. En wat bleek: er kwam dezelfde opening op het bord als bij Kasparov-Deep Thought (een partij die Kasparov achter elkaar won, zie SN 89-10), maar Hitech wist het voordeel niet in winst om te zetten en verloor zelfs nog. Aangezien Deep Thought evenwel verrassend verloor van Mephisto werd Hitech op weerstandspunten toch eerste.

De volledige eindstand luidt:

1. Hitech 4; 2. Deep Thought 4;
3. Mephisto X 3; 4. Bebe 3; 5. Rebel X 2½; 6. CrayBlitz 2½; 7. Phoenix 1½; 8. BP 1½; 9. Novag X 1½; 10. Zarkov 1½.

Arbitrage

Mochten de computerschakers bij de openingsvoorbereiding nog een beroep doen op de wereldkampioen, bij de arbitrage van eindspelen werd de voorkeur gegeven aan het oordeel van een

Computer-voorbereiding

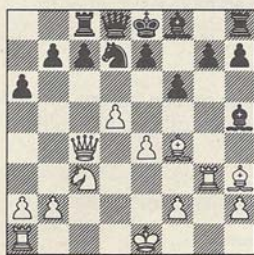
■ JAAP VAN DEN HERIK

databaseprogramma. In de eerste ronde belandden BP en Bebe in een Dame + Pion tegen Dame - eindspel (KQPKQ). Ten behoeve van de arbitrage besloot toernooidirecteur David Levy om Ken Thompson op te bellen om te horen hoe zijn database de stelling beoordeelde. De database zei dat het gewonnen was en Levy wees het punt vervolgens toe aan BP met de toevoeging dat het databaseprogramma het toch beter weet dan een willekeurige grootmeester.

Hitech-Deep Thought

Reno, Nevada, 3e ronde

1. d4 d5 2. e4 dxc4 3. e4 Pc6 4. Pf3 Lg4 5. d5 Pe5 6. Pc3 Pf6
- Een verbetering van Kasparov-Deep Thought, waar zwart 6. ..., c6 speelde (zie SN 89-10, p. 33).
7. Lf4 Pfd7 8. Da4 Pxf3+ 9. gxf3 Lxf3 10. Tg1 a6 11. Dxc4 Tc8 12. Tg3 Lh5 13. Lh3 f6

Larry Evans kon niets anders uitbrengen dan "Lelijk, lelijk. Dit is geen schaken". Overigens was dit de eerste zet die Berliner uit de openingsbibliotheek bracht. Deep Thought had al een uur gebruikt. Nu begon Hitech dus te schaken. De eerste zelfstandige zet is al mis, met 14.

Le6 had wit de stelling in handen gehouden.

14. Db4? g5!? 15. Le3 b5 16. Dd4? c5 17. dxc6 Txc6 18. Txc5? fxc5 19. Dxc8 Pf6 20. Lf1 Da5 21. Ld4 Db4! 22. Lxf6 Txf6 23. Td1 Lxd1 24. a3 Dxb2 25. Pxd1 Dxa3 26. Dxc7 Da5+ 27. Ke2 Td6 28. Dh5+ Kd8 29. Dxc5 Lh6 30. Dg8+ Kc7, wit geeft het op.

Mephisto X-Deep Thought

Reno, Nevada, 5e ronde

1. d4 d5 2. e4 dxc4 3. Pf3 Pf6 4. e3 Lg4 5. Lxc4 e6 6. h3 Lh5 7. Pc3 Pbd7 8. g4 Lg6 9. Ph4 Le4 10. Pxe4 Pxe4 11. Pf3 Pd6 12. Lb3 De7 13. Ld2 h5 14. Tg1 hxg4 15. hxg4 0-0-0 16. La5 b6 17. Lb4 a5 18. Lxd6 Dxd6 19. Dc2 Le7 20. 0-0-0 Th3 21. Pd2 c6 22. Th1 Tdh8 23. Txh3 Txh3 24. Pe4 Dc7 25. Kb1 g5 26. Tc1 Kb7 27. La4 Pb8 28. Pd2 Dd7 29. Lb3 Pa6 30. De4 Pb4 31. a3 Pd5 32. Dg2 Th8 33. Pe4 f6 34. Dg3 Tg8 35. Th1 f5 36. gxf5 exf5 37. Dh3 Tf8 38. Pd2 Lf6 39. Dh7 Tf7 40. Dh6 De6 41. Dg6 Tg7 42. Th7 Txh7 43. Dxc7+ Le7 44. Kc1 Kc7 45. Pf3 Kd8 46. Pe5 g4 47. Dh8+ Kc7 48. Kd2 Kb7 49. Pxc6 Dxc6 50. De5 Pc7 51. Dxe7 Dg2 52. Dh4 f4 53. exf4 De4 54. Dxc4 Dxd4+ 55. Kc1 Dxf2 56. Df5 Df3 57. Kc2 Kc6 58. De5 Pd5 59. De6+ Kc5 60. Lxd5 Dxd5 61. Dxd5+ Kxd5 62. Kd3 a4 63. Kc3 Kc5 64. f5 zwart geeft het op.

P.S. In de computerschaakrubriek van SN-11, p.29 stond een fout. Er had moeten staan dat IM Mike Valvo *beide* partijen had gewonnen van Deep Thought. Dat werpt een ander licht op de correspondentiespeelsterkte van de computerwereldkampioen. De weg is nog lang.

Schakend Nederland - februari 1990

Prof. dr. H.J. van den Herik: Computervoorbereiding